

ELŐJÁTÉK

Az élet nyilvánvalóan idegenség. Amikor megszülettünk, elveszítettük az egyetlen igazi közösséget, azt a különös nemlétet, ami az élettelen kőre, vízre, homokra, de még a teljesen kiszáradt fára is jellemző valójában. Már abban a pillanatban idegenek leszünk, hogy a frissen hullt hó vagy a zuhogó napfény megégeti a bőrünket, mert egyik sem olyan, mint amilyenek mi vagyunk. Bezártak minket egy személyes névmásba. Igen, el kell telnie valamennyi időnek, hogy rájőjjünk, nem az idegenségünket kell nap mint nap erősíteni, vagyis nem elvegyülnünk kell előbb, majd kiválnunk, ahogy a magányos költő írta egykor, hanem éppen fordítva, ha már kiváltunk az ismeretlen egészéből, ismét el kell vegyülnünk, és ennek legbiztosabb módszere az elmúlás. Drasztikusabban: a halál. Hiszen ily módon visszajutunk az élettelen részecskék tartós demokráciájához. Ahol nincs érteleme az idegenség vagy otthonosság dilemmájának. De mielőtt egy ilyen radikális megoldáson gondolkoznánk, talán segíthet egy másik gyakori közhely is, a szerelem. Nem igazán egyenértékű a kettő, mert nem leszünk még ettől otthonosak a világban természetesen, de az időről időre megismételt ekstázis valamiféle előzetes lehet mégis, más szóval felkészülés arra, hogy egyszer otthonos lesz, ami idegen. Azt hiszem, erre a főpróbára szövetkeztünk mi is. Az otthon csak úgy nyerhetjük meg, ha elveszítjük magunkat.

Gondoljunk arra a magával ragadó érzésre,
amikor a másik kéz, száj, váll, has, ágyék
tulajdonképpen a miénk is. De elegendő lehet
olykor egy közös kávézás a verandán. Lassú
közelítés egymáshoz. Nincs annál felemelőbb
nekrológ, mint amikor azt mondom neked, hogy
szeretlek, és te erre annyit válaszolsz: én is.

CSAK TETŐK

Máshonnan látni jó. Vagy mégsem. De már
lehetetlen ugyanonnan nézni. Építettek nemrég
egy többemeletes szállodát az Állomás utca
elején. Nem tudtam, hogy ott fogunk megszállni.
Ilyen sűrű programmal mások gondja ez. Testőrök,
újságírók, gépkocsivezetők, szervezők. A stáb.
Ez az épület nem emlékeztetett rám, hiszen
akkor még nem volt. Pedig ebben a városban
éltem. Most is érzékenyülve idézem fel
a körülöttem levőknek vacsoránál, hogy úgy
ismertem gyermekként, mint a tenyeremet.
Hallgatnak nagy tisztelettel. Itt vannak a nálam
jóval fiatalabb helybéliek is. Tisztségük terhétől
roskadoznak máris. Reggel korán kell kelniük,
felmegyek harmadik emeleti szobámba, kinyitom
az ablakot. Kihajolok, innen még nem láttam a
környéket. És akkor pontosan alattam az a ház.
Nem én laktam benne, valaki más, de sokszor
jártam itt. Szégyeltem, hogy eddig nem figyeltem,
a holnapi beszédeimen gondolkoztam, mert lesz
több is. Igen, lent a kopott cserepek alatt a bejárat.
Kiszámítom, viszonyítom, elhelyezem az egészet.
De áthatolhatatlan. Ha felmegyünk a mennybe,
ott is ilyen lesz? Nem látom az ajtót, ablakot,
semmit. Hogy van-e ott valaki. Akit ugyanúgy
magam mögött hagytam, mint annyi mindent.

Egy kéz, egy blúz, egy szoknya. Illatok, hangok.
Nem jó itt fent. Szeretnék lent lenni ismét. Ahol
belépés, kívánság, megtorpanás, míg arra vágyunk,
hogy eljutunk. Feljutunk. Odaérünk. A képzelet
segíthetne, de ott emlékezés lesz csupán. Fentről
nincsenek részletek, csak cserepes tetők. Holnap
lemegyek. De hova? Miképpen? Aranyeső-e?
Hattyú-e? Ugyanazt nem láthatom már. Ilyen lesz
az öröklét? Csak tetők mindenütt. És semmi más.